

**SPRÁVA O MIMOVLÁDNYCH ORGANIZÁCIÁCH
V TALIANSKU**

Január 2006

OBSAH

	<i>Str.</i>
1. Základná charakteristika	2
2. Udelenie akreditácie pre činnosť M.O.	5
3. Dôvod vzniku M.O.	8
4. Združenie talianskych M.O.	9
5. Zoznam talianskych M.O.	10
6. Počet M.O. v Taliansku	12

1. Základná charakteristika

Pojem “mimovládna organizácia” (v ďalšom texte uvádzaná ako “M.O.”) sa používa pre označenie množstva rôznorodých inštitúcií, ktoré majú rôzny účel, východiskovú ideológiu, sféru pôsobnosti, organizačnú formu a rozsah, pričom však ich spoločným znakom sú pomerne jednotné hodnoty solidarity a spravodlivosti, ako aj pracovné metódy založené na spoločných prvkoch. V talianskom usporiadaní patria M.O. do právnej kategórie neziskových združení (non-profit) a zdieľajú aj ich právne predpisy. V praxi ide vo väčšine prípadov oprávne nepotvrdené združenia, hoci niektoré z M.O. majú formu právne potvrdených združení. Najprecíznejšia formulácia M.O., ktorá je zaujímavá osobitne v tomto prípade, je tá, ktorá predpokladá, že pre organizácie je okrem vyššie uvedených charakteristík (privátny charakter, neziskovosť, solidarita) typické aj to, že operujú v oblasti medzinárodnej spolupráce zameranej na rozvoj. M.O. stýmto cieľmi predstavujú z hľadiska doktríny ako aj talianskeho zákonodarcu skutočne rôznorodú a jednotnú typológiu subjektov, ktoré sa riadia základnými normami, osobitne upravenými Zákonom č. 49/1987 o spolupráci za účelom rozvoja a inými legislatívnymi pramenmi. V zmysle čl. 28 citovaného zákona o spolupráci môže Ministerstvo zahraničných vecí udeliť týmto organizáciám akreditáciu pre výkon danej činnosti, ktorá ich oprávňuje uchádzať sa o dotácie a zúčastňovať sa na ministerských projektoch. Na to, aby M.O. tento štatút získala, musí splňať tieto predpoklady: a) musí byť formálne založená; b) jej cieľom nesmie byť dosahovanie zisku a nesmie byť ani nijakým spôsobom napojená na subjekty s týmto cieľom; c) ako hlavný cieľ musí mať vykonávanie spolupráce za účelom rozvoja, d) poskytovať adekvátne kompetenčné garancie a schopnosti, e) musí akceptovať celý rad záväzkov, úvisiacich s vyhotovovaním dokumentácie a pravidelné kontroly zo strany ministerstva. Procedúry uznávania M.O. sú rôznym spôsobom upravené takmer vo všetkých krajinách, ako aj v rámci niektorých medzinárodných organizácií: osobitný význam má akreditácia M.O. u Hospodárskej a sociálnej rady OSN (Organizácia spojených národov), v ktorej sú ako pozorovatelia prítomné tisíce spomedzi najväčších medzinárodných M.O., pričom niekedy môžu mať aj poradnú funkciu.

M.O. spolupracujúce na medzinárodnej úrovni majú dlhú a solídnu históriu vo všetkých západných krajinách, osobitne intenzívny a významný rozvoj však zaznamenali až po druhej svetovej vojne. V súčasnosti predstavujú tieto organizácie široké občianske svetové hnutie, ktoré mobilizuje desiatky tisíc dobrovoľníkov s presne určenými organizačnými väzbami a ideálmi, i keď ich špecifické formy sú v každej krajine a kultúre odlišné.

V Taliansku sa M.O. za účelom rozvoja začínajú objavovať v šesťdesiatych rokoch. Boli to združenia, ktoré sa zrodili na popud katolíckych misií v Afrike a v Latinskej Amerike a iné združenia, ktoré vznikli vďaka medzinárodnému a politickému úsiliu práve na základe myšlienkových a militantných popudov toho obdobia. Avšak obdobie najväčšieho rastu M.O. medzinárodnej spolupráce nastalo po roku 1970. Ak sa pozrieme na hnutie M.O. medzinárodnej spolupráce komplexne, dnes je to jeden z hlavných aktérov na poli medzinárodnej pomoci, plánovania a výkonu medzinárodnej politiky, zameranej na rozvoj. V ideálnom prípade je jeho zámerom stať sa kritickým a nezávislým partnerom voči národným vládam a medzinárodným hospodárskym organizáciám. Táto schopnosť sa stáva niekedy predmetom diskusie kvôli potrebe udržiavania operatívnych a predovšetkým finančných vzťahov s vládnymi organizáciami. M.O. obvykle vypracúvali a snažili sa o realizáciu predstáv medzinárodnej spolupráce veľkých medzinárodných organizácií a takých, ktoré by boli alternatívou k vládnym predstavám. Môžeme poznamenať, že vzdialenosť medzi obidvomi systémami organizácie sa zmenšovala od 80-tych rokov, tzn. po tom, ako došlo k opätovnému rozloženiu dôvery pri realizácii zásahov v širokom meradle, zameraných na industrializáciu so zvýšenou mierou prenosu finančných kapitálov, ktoré boli sústredené na materiálne ukazovatele blahobytu. K základným motívom M.O. patria:

- zásahy v malom meradle, s vysokou mierou kontroly vo fáze realizácie a hodnotenia lokálneho dopadu;
- absolútne rešpektovanie kritérií sociálnej spravodlivosti, rovnocennosti a rešpektovania ľudských práv;
- účasť miestneho obyvateľstva na projektoch a predovšetkým prenosnosť (transferibilita) technológií (pozri technológie a technologické inovácie), schopnosť samozásobovania (self-reliance), obohatenie ľudského kapitálu;
- posilnenie sociálnych skupín, ktoré sú osobitne znevýhodnené alebo diskriminované;

Ako už bolo povedané, M.O. sú neziskovými organizáciami a teoreticky sú založené na princípe dobrovoľnosti. Ide však o skutočnosť, ktorá sa úplne odlišuje od „čistého“ dobrovoľníctva. V podstate ide o organizácie, ktoré sa stali profesionálnymi a ktorých cieľom je vykonávanie kooperatívnej činnosti. Isteže, „dobrovoľníci“ povolaní do „misií“ v zásahových krajinách dostávajú určitú náhradu výdavkov, avšak operatívna štruktúra

M.O. pozostáva zo spolupracovníkov a expertov, ktorí sú profesionálnym spôsobom začlenení do príslušnej organizácie.

M.O. prešli od šesťdesiatych rokov až do dnešnej doby významnými zmenami, počnúc dobrovoľníckou a militantnou organizáciou, silne orientovanou na medzinárodné politické úsilie, až efektívnejšej organizácii, ktorá je stále viac podmienená verejnými finančnými zdrojmi, než napojením na vlastné pôvodné prostredie.

Aj samotné konanie talianskych M.O. sa zmenilo. Zmenila sa vlastná plánovacia schopnosť, a to zjednoduchej na komplexnú, v záujme odpovedať na požiadavky a potreby lokálnych partnerov, meniacich sa z beneficiarov na „spolovníkov“, na zodpovedné subjekty a na protagonistov vlastnej prítomnosti a budúcnosti. Tento projekt nadobúda ústredný význam konania M.O., ktorý je oslobodený od rozvojových modelov prinášajúcich zisk a je stále viac viazaný na potreby a schopnosti riadenia a prijatie zodpovednosti miestneho obyvateľstva, aby sa postupne dostal k jednotnému programu a miestnemu udržateľnému rozvoju na účastníckej báze, ktorý bude podporovaný politikou životného prostredia a politikou vo všeobecnosti.

Ide o proces špecializácie a nevyhnutnej profesionálnej konsolidácie, ktorý je niekedy riskantný pre svoju podstatu a svojbytnosť M.O. a ktorý je vo väčšine prípadov sprevádzaný princípom udržiavania sociálnej a solidárnej identity, charakteristickým pre talianske mimovládne neziskové organizácie za účelom rozvoja, predovšetkým vďaka koncentrácii na vzťah s partnermi v rozvojových krajinách na južnej pologuli, postojom a konaniu, ktoré priamo angažuje miestne obyvateľstvo, vopred vykonávajúce metódy „decentralizovanej spolupráce“ a v súčasnosti prijatú politiku pre ľudský rozvoj, predstavovanú Spojenými národmi ako referenčnú stratégiu rozvojovej politiky a boja proti chudobe.

V skutočnosti napriek tomu, že sa za posledné desaťročie stále znižujú verejné fondy určené na spoluprácu za účelom rozvoja, podarilo sa M.O. udržať realizáciu skutočných a vlastných rozvojových projektov i za mimoriadne náročných podmienok, a to vďaka priamemu vzťahu s miestnymi partnermi a podarilo sa dosiahnuť stále väčšiu schopnosť zmobilizovať finančné a ľudské zdroje občianskej spoločnosti, miestnych ustanovizní, regiónov a Európskej únie, ako aj vďaka zaangažovaniu pracovného prostredia, odborových organizácií, univerzít, iných združených subjektov a tretieho sektora. Tam, kde už oficiálna diplomacia a bilaterálna spolupráca neexistuje (medzi jednotlivými vládami), často vidíme v akcii len M.O. s vlastnými projektmi, ktoré pomáhajú udržiavať

živý medzinárodný vzťah, predchádzajúc krízam a brániac mier a dávajúc tak odpoveď na základné potreby tam, kde dochádza k systematickému porušovaniu práv. Osobitosť M.O. je zrejmá predovšetkým v týchto prípadoch: ich podstatou je občianska spoločnosť, most solidarity a občianstvo. Charakteristické prvky solidárnych združení a združení medzinárodnej spolupráce (M.O.) sa dajú zhrnúť do týchto základných bodov: schopnosť budovať partnerské vzťahy medzi chudobnými a bohatými krajinami, s cieľom vytvoriť rovnovážnejší systém medzinárodných, kultúrnych, hospodárskych a politických vzťahov; s kompetenciami pre plánovanie, ktoré by zahŕňalo operácie pre rozvoj, núdzové a rekonštrukčné operácie v rozvojových krajinách, ako i informacné a vzdelávacie programy, upriamujúce našu spoločnosť na témy ako globalizácia, to všetko za účasti a mobilizácie zdrojov na vlastnom území (ľudské a finančné zdroje, služby a materiál).

Ak vezmeme do úvahy skutočnosť, že v Taliansku je na základe Zákona č. 49/87 riadne zaregistrovaných 196 M.O., zatiaľ čo počet združení, operujúcich na národnom území a realizujúcich aktivity a projekty medzinárodnej spolupráce, preyšuje tisíciku, môžeme predpokladať komplikovanosť pozície M.O. pri zhromažďovaní zdrojov a pri získavaní záujmu zo strany talianskej občianskej spoločnosti, ktorá sa samoorganizuje a chce sa samozastupovať, čo vytvára organizačnú atomizáciu a nebezpečné triedenie projektov a následnú stratu plastickej výraznosti a dopadu vlastných akcií.

2. Udelenie akreditácie pre činnosť M.O. (Cl. 28, Zákon č. 49 zo dňa 26-2-87)

Podľa ustanovení Cl. 28 Zákona č. 49 zo dňa 26.02.1987 ("Nová oblasť spolupráce Talianska s rozvojovými krajinami") a podľa príslušného vykonávacieho nariadenia (Cl. 30, 40 a 41), mimovládny organizáciám, ktoré operujú v oblasti spolupráce s rozvojovými krajinami, môže udeliť akreditáciu pre činnosť Ministerstvo zahraničných vecí¹ vydaním Dekréту. Hlavným efektom takéhoto uznania je to, že M.O. majú možnosť

¹ Zákon č. 49/87 predpokladal, že Dekrét o uznaní by bol podpísaný ministrom zahraničných vecí, po oboznámení sa so stanoviskom Komisie pre mimovládne organizácie. V zmysle Dekrétu prezidenta republiky č. 608 zo dňa 09.05.1994 bola táto komisia zrušená a bola nahradená Medziúradnou pracovnou skupinou Generálneho riaditeľstva pre spoluprácu za účelom rozvoja (vytvorenú zástupcami Úradu M.O., právnej kancelárie a Centrálnou technickou jednotkou), s poverením preveriť disponovanie náležitosti požadovanými podľa Cl. 28 Zákona č. 49/87, ako aj úplnosť a formálnu správnosť dokumentácie predloženej zo strany M.O.. Po tom, ako do platnosti vstúpil Legislatívny dekrét č. 29 zo dňa 03.02.1993, dekrét o udelení spôsobilosti pre činnosť už nepodpisuje minister zahraničných vecí, ale generálny riaditeľ pre spoluprácu za účelom rozvoja.

získať príspevky pre výkon nimi vykonávanej kooperacnej činnosti, a to v miere neprevyšujúcej 70% sumy naplánovaných iniciatív. Okrem toho im môže byť udelená akreditácia pre realizáciu špecifických programov spolupráce, ktorých náklady bude financovať Generálne riaditeľstvo pre spoluprácu za účelom rozvoja („DGCS“).

O udelenie akreditácie je možné požiadať v prípade týchto typov činností:

- "realizácia krátkodobých a strednodobých programov v rozvojových krajinách;
- "výber, vzdelávanie a angažovanie dobrovoľníkov v občianskych službách";
- "vzdelávanie občanov z rozvojových krajín priamo na mieste".

Organizácie, ktorým bola udelená akreditácia na vykonávanie niektorej z vyššie uvedených činností, môžu okrem toho požiadať o udelenie akreditácie pre výkon "informačnej činnosti" a/alebo "výchovy orientovanej na rozvoj".

Pokiaľ ide o informačnú činnosť, iniciatívy alebo operácie, ktoré sa majú realizovať v Taliansku alebo v rozvojových krajinách alebo na komunitárnej úrovni, tieto sú zamerané na podrobné oboznamovanie o aspektoch rozvojovej a kooperacnej problematiky s rozvojovými krajinami, a to prostredníctvom celej série činností nástrojov, osobitne určených na popularizačné, informačné a oboznamovacie účely. Pod pojmom „výchova orientovaná na rozvoj“ sa na účely získania akreditácie rozumejú organické programy v školskom a mimoškolskom prostredí, ktoré sa majú realizovať v Taliansku, v rozvojových krajinách a na komunitárnej úrovni, ktoré sú zamerané na senzibilizáciu spoločnosti ako celku a na prehĺbenie tematiky rozvoja, ako aj na vzdelávanie a aktualizáciu poznatkov vzdelávacích pracovníkov v danom sektore.

Cl. 40 vykonávacieho nariadenia Zákona č. 49/87 ustanovuje, že žiadosť o udelenie akreditácie môžu predkladať organizácie, ktoré boli založené² aspoň tri roky pred podaním žiadosti.

K žiadosti musí byť priložená táto dokumentácia:

- Zakladateľská listina a Stanovy³;

² Pokiaľ ide o založenie, zákon č. 49/87 sa odvoláva na Cl. 14, 36 a 39 Občianskeho zákonníka. Clánok 14 predpokladá, že združenia a nadácie boli založené verejnoprávnou listinou. Táto listina obsahuje registrové číslo, číslo zbierky a dátum registrácie.

- listina s uvedením mien a bydlísk zákonných zástupcov;
- analytické súvahy za posledné tri účtovné obdobia, ku ktorým je priložená ilustracná správa o operatívnych skúsenostiach nadobudnutých v tom istom trojročnom období v oblasti spolupráce s rozvojovými krajinami, ako dokumentácia o vedení účtovníctva.

V žiadosti musí zákonný zástupca doložiť aj vyhlásenie o existencii podmienok uvedených pod písm. c) a d) ods. 4 Cl. 28 Zákona c. 49/87 a o záväzku k splneniu podmienok uvedených pod písm. g) a i) toho istého článku⁴.

S cieľom uľahčiť prípravu dokumentácie, ktorá je potrebná na udelenie akreditácie pre činnosť, pripravilo Generálne riaditeľstvo pre spoluprácu za účelom rozvoja Prírucku, ktorá vychádza z cl. 28 Zákona c. 49/87 a ktorú je možné si vyžiadať na kompetentnom úrade.

Pripomínáme, že písm. a) ods. 4, cl. 28 Zákona c. 49/87, ktorý bol upravený Zákonom c. 306 zo dňa 31. októbra 2003 (Komunitárny zákon 2003), sa sohľadom na zakladanie mimovládnych organizácií ustanovuje nasledovne: "sú založené v zmysle národnej legislatívy, platnej na území členského štátu Európskej únie alebo iného štátu, ktorý pristúpil k Dohode o Európskom hospodárskom priestore". Upresňujeme, že v zmysle talianskej legislatívy môžu byť M.O. založené v zmysle cl. 14, 36 a 39 Občianskeho zákonníka, tzn. verejnoprávnou listinou, vypracovanou notárom, na ktorej je uvedené registrové číslo, číslo zbierky, dátum a číslo registrácie na registrovom úrade.

³ Písm. b) cl. 28 Zákona c. 49/87, na ktoré sa odvoláva cl. 40 vykonávacieho nariadenia predpokladá, že M.O. by mala mať ako základný účel vykonávanie kooperatívnej rozvojovej činnosti v prospech rozvojových krajín.

⁴ Písm. c), d), g) a i) cl. 28, ods. 4 v závislosti od toho predpokladajú, že M.O.:

- nemajú za cieľ dosahovanie zisku a že v ich Stanovách je určená povinnosť udeliť akýkoľvek príjem (aj taký, ktorý vyplýva z doplnkových komerčných činností alebo z iných foriem samofinancovania) na ten základný účel, ktorý uvedený v predchádzajúcom písm. b) (pozri Pozn. 3);

- že nie sú v žiadnom závislom vzťahu s inštitúciami založenými na účely dosiahnutia zisku, ani nie sú akýmkoľvek iným spôsobom prepojené na verejné či súkromné inštitúcie v Taliansku ani v zahraničí, ktorých cieľom je dosahovanie zisku;

- že akceptujú pravidelné kontroly vykonávané na tento účel Generálnym riaditeľstvom pre spoluprácu za účelom rozvoja, a to aj za účelom udržania spôsobilosti;

- že sa zaväzujú k predkladaniu výročnej správy o stave prebiehajúcich programov.

(Uvádzame, že v prípade, ak je uvedená povinnosť overenia podpisu alebo pravosti dokumentov, tieto sa považujú za nahradené pri predložení vlastného vyhlásenia (ex lege 127 zo dňa 15.05.1997).

Nakoniec chceme podčiarknúť, že s odvolaním sa na postupy aplikované pri účasti na verejných súťažiach v projektoch, financovaných Ministerstvom zahraničných vecí, ktorých vykonanie je udelené M.O., sa mimovládne organizácie členských krajín Európskej únie a štátu, ktorý pristúpil k Dohode o Európskom hospodárskom priestore, môžu zúčastňovať na súťažiach za rovnakých podmienok, aké sú stanovené pre talianske M.O..

V tejto súvislosti chceme pripomenúť, že nevyhnutnou náležitosťou pre účasť na vyššie spomínaných verejných súťažiach udelenie akreditácie Ministerstvom zahraničných vecí. Takže M.O., ktoré hodlajú získať udelenie týchto projektov, musia požiadať o túto akreditáciu v dostatočnom časovom predstihu pred konaním súťaže.

3. Dôvod vzniku M.O.:

Koniec studenej vojny, ktorá v povojnovom období až do pádu Berlínskeho múru riadila medzinárodnú politiku, potvrdil nájavnú potrebu úpravy a legislatívneho uznania mimovládnych organizácií, k čomu došlo ku koncu šesťdesiatych rokov.

Túto potrebu vyvolali geopolitické zmeny nasledujúce po zmene perspektívy, pričom sa zdôraznili rozdiely medzi bohatými krajinami, držiteľmi technológií, vedomostí a gestorov zdrojov a chudobnými krajinami, ktoré určitým spôsobom až doteraz mohli využívať logiku oproti sebe stojacich koalícií.

Volný trh, svetová globalizácia, nedbajúca na tie ekonomické pravidlá, ktoré by neboli politickými alebo etickými, zaznamenala potrebu akej politickej vízie, ktorá by bola komplexná a spoločná pre rozvojové krajiny, zahrnala by kultúrne, sociálne, územné aspekty a nestrážila by znalosti natoľko úzkostlivým spôsobom.

Mimovládne organizácie pochopili túto potrebu ako prioritnú a stanovili si za cieľ prekonať nespravodlivosť medzi národmi, s nasadením všetkých prostriedkov a ľudí, ktorí sú im k dispozícii.

Stanovy a ich inšpirácie, charty s princípmi a projekty talianskych M.O. sa odvolávajú na hodnoty zdieľanej solidarity a spravodlivosti:

- senzibilizácia severných krajín voči problémom južných krajín sveta prostredníctvom výchovy pre rozvoj;
- používanie adekvátnych metód pre zhromažďovanie fondov a využívanie metód s trvalým efektom;

- zviditeľniť svetové hnutie kritiky a opozície voči systému medzinárodných vzťahov, upriamiť pozornosť na rovnováhu možností medzi národmi, typmi a kultúrami;
- rozvíjať demokratické zmýšľanie a ochraňovať ľudské práva, s dôrazom na odzbrojenie, mier a spoluprácu za účelom rozvoja;
- nepovoľovať ilúzii vojenského nástroja ako možnosti riešenia konfliktov;
- odstrániť príčiny poddimenzovaného rozvoja, venujúť pozornosť problémom potravy, zvýšením poľnohospodárskej produkcie;
- podporovať rozvoj multietnickej spoločnosti;
- bojovať proti využívaniu mladistvých;
- odstrániť nerovnováhu medzi pohlaviami, posilniť úlohu žien v hospodárskej sieti;
- chrániť zóny s krehkou ekológiou, podporujúť nedeštruktívne využívanie zdrojov;
- neizolovať subjekty žijúce na okraji spoločnosti a oceniť ich odlišnosť.

Príznačné znalosti a plánovanie v boji proti chudobe a proti vylúčeniu už nie je ohraničené len na severné krajiny sveta, ale vďaka vzniku M.O. aj na rozvojové krajiny.

V tomto svete sa v snahe vytvoriť synergiu medzi rozličnými subjektmi rozširuje reflexia a uvedomovanie si planetárnych problémov a možných riešení.

Dôkazom prechodu od spontánnych a špecifických akcií ku vzájomnej kooperatívnej vízii je vytvorenie Združenia talianskych M.O. (úryvok: N. IOVENE - M. VIEZZOLI, *Il libro del Terzo Settore*, Adnkronos Libri, 1999).

4. Združenie talianskych M.O.

Dňa 25. októbra 1997, v deň zasadnutia ustanovujúceho zhromaždenia talianskych mimovládnych organizácií pre rozvoj v Ríme, bolo založené Združenie talianskych M.O.. Cieľom po prekonaní dráhy koordinácie medzi subjektmi, vnímaný ako základ pre potieranie vycelenovania na okraj spoločnosti, poddimenzovaného rozvoja a zvyšovania lokálnych konfliktov.

Toto združenie je neziskové a bolo založené mimovládnyimi organizáciami, ktoré boli riadne právne založené a cinné v aktivitách medzinárodnej spolupráce po dobu minimálne troch rokov, pričom jeho trvanie je neobmedzené.

Združenie má tieto ciele:

- podporovať politiku a stratégie mimovládnej spolupráce, prispievajúc k ich vypracúvaniu a podporovať ich vo vzťahu s inštitúciami a so všetkými vyjadreniami občianskej spoločnosti;
- zastupovať M.O. v prostrediach spoločných operácií, napr. spolupráca Talianska s rozvojovými krajinami, spolupráca EÚ s rozvojovými krajinami, prepojujacie sídla medzi M.O. a medzinárodnými inštitúciami vo všeobecnosti a vyhľadávať aj ďalšie sféry pôsobenia;
- zjednodušovať zhromažďovanie, výmenu skúseností a obeh informácií medzi svojimi členmi; oceniť každú formu vnútorného začlenenia do mimovládnej komunity a špecifické návrhy pre talianske mimovládne skúsenosti.

Toto združenie tvorí:

- Valné zhromaždenie, pozostávajúce zo zákonných zástupcov pridružených M.O., s kompetenciou voliť, uznávať sa a schvalovať súvahu za účtovné obdobie .
- Jednotné zastupiteľstvo pozostávajúce z piatich členov a európskeho delegáta, ktorých volí Valné zhromaždenie a ktorí majú politický mandát na zastupovanie v rámci Kolégia.
- Kolégium audítorov, pozostávajúce z troch výkonných členov a z dvoch zastupujúcich členov, volených Valným zhromaždením, si spomedzi seba volí predsedu.
- Kolégium arbitrov, pozostávajúce z troch výkonných členov a z dvoch zastupujúcich členov, si spomedzi seba volí predsedu, prešetruje sporné prípady medzi asociovanými členmi alebo medzi svojimi orgánmi, medzi členmi týchto orgánov a medzi samotnými orgánmi.

5. Zoznam talianskych M.O.

V Taliansku vznikli prvé M.O. v šesťdesiatych rokoch ako spontánne asociatívne hnutie, pričom legislatívne boli uznané ešte na konci toho istého desaťročia. V súčasnosti sú takmer dve tretiny talianskych M.O., ktorých detailnejší zoznam

ponúkame v nasledovnej časti, zoskupené a koordinované v troch federáciách - [FOCSIV](#), [CIPSI](#) a [COCIS](#); [iné M.O.](#) nepristúpili k nijakej federácii prípadne sú na cele združení určitých združení.

„**CIPSI**“ (Coordinamento di iniziative popolari di solidarietà internazionale/Koordinácia verejných iniciatív medzinárodnej solidarity) je Medzinárodná sieť mimovládnych organizácií pre rozvoj (M.O.) a asociácií, ktoré operujú v oblasti solidarity a medzinárodnej spolupráce so sídlom v Miláne a operatívnym sídlom v Ríme.

- Asociované M.O. operujú prostredníctvom Komisií a Konzorcií, ktoré sú cinné v oblasti realizácie projektov pre rozvoj Afriky, Latinskej Ameriky a Ázie, ako aj v senzibilizačných kampaniach v Taliansku i v zahraničí.
- V Európe je to člen Koordinácie európskych mimovládnych organizácií (CLM.O.D).
- „CIPSI“ v súčasnosti koordinuje 30 národných združení, ktoré sú prítomné na celom území Talianska a je uznané ako M.O. Ministerstvom zahraničných vecí a Európskou komisiou.
- Fondy na realizáciu projektov pozostávajú zo súkromných fondov a z príspevkov spoločníkov v miere 50%.

„**COCIS**“ (Coordinamento delle Organizzazioni non governative per la Cooperazione Internazionale allo Sviluppo / Koordinácia mimovládnych organizácií pre medzinárodnú spoluprácu za rozvoj) je federáciou M.O., založenou na zdieľaní filozofie podpory pre samostatný rozvoj a solidarity medzi národmi. Sídlo organizácie je v Ríme.

- Stúpenci spolupracujú so všetkými organizačnými formami, kde aktívne obyvateľstvo vyjadruje žiadosti o zmeny, v súlade s cieľmi a s prioritami sociálnej a environmentálnej prijateľnosti.
- V Európe participuje aktívne v „Comité de Liaison“ a je aktívnou súčasťou európskej siete SOLIDAR.
- Mimovládne organizácie v rámci COCIS spolupracujú s väčšinou agentúr, fondov a rozvojových programov Spojených národov.
- Jednotlivé projekty pre rozvoj mimovládnych organizácií COCIS sú sčasti financované Komisiou Európskej únie, Ministerstvom zahraničných vecí Talianska, organizáciami Spojených národov, miestnymi inštitúciami.

„**FOCSIV**“ (Federazione Organismi Cristiani Servizio Internazionale Volontario / Federácia kresťanských štruktúr pre medzinárodný dobrovoľnícky servis) - je to federácia kresťanských organizácií pre medzinárodný dobrovoľnícky servis, ktorá podporuje celosvetovosť a spoluprácu s národmi tretieho a štvrtého sveta. Federácia má sídlo v Ríme.

- K cieľom asociovaných M.O. patrí boj proti chudobe a vylúčeniu zo spoločnosti, potvrdenie dôstojnosti a práv človeka, rast miestnych komunít a inštitúcií, aby sa mohli stať skutočnými protagonistami ich rozvoja.
- V Taliansku je „FOVSIV“ napojená na rôzne inštitúcie, medzi ktoré patrí Ministerstvo zahraničných vecí, Stále fórum pre tretí sektor, Talianska episkopálna konferencia a Národné dobrovoľnícke centrum.
- Aktívne spolupracuje svýbormi, organizáciami a európskymi fórami za účelom spolupráce a rozvoja, ako napr. VOICE, CLONG a Forum.
- Finančné prostriedky vo výške ca. 100 miliárd LIT. ročne sem v súčasnosti investuje 68 krajín.

6. Počet M.O. v Taliansku

Na záver tejto časti talianskych M.O. by sme chceli poskytnúť prehľad rozložení, typológií a lokalizovaní jednotlivých operácií, realizovaných na medzinárodnom poli, opierajúc sa o dva pramene údajov, ktoré majú vo väčšine prípadov znaky oficiality. Z Ministerstva zahraničných vecí (z internetovej stránky) sme získali a spracovali údaje týkajúce sa lokalizovania M.O. v rôznych talianskych regiónoch, upriamiac pozornosť na tie, ktoré sú explicitne uznané podľa čl. 28 Zákona č. 49/1987. Avšak pokiaľ ide o typológiu operácií a o krajiny, v ktorých M.O. vykonávajú svoju činnosť, opierali sme sa o „Príručku o spolupráci a dobrovoľníctve 2003“ („Guida alla cooperazione e volontariato 2003“), ktorú vypracoval Servis pre orientáciu v medzinárodnej spolupráci (S.O.C.I./Servizio Orientamento Cooperazione Internazionale), kde je uvedená činnosť talianskych M.O. počas dvojročného obdobia 2000-2001. Aj v tomto prípade sme údaje prepracovali tak, aby boli lepšie pochopiteľné.

Väčšina informácií kvalitatívneho charakteru je k dispozícii online na internetovej stránke talianskych M.O. (www.ong.it), kde je možné si precítať informácie o operáciách, kombinujúc typológiu operácií s jednotlivými krajinami, kde talianske M.O. vykonávajú svoju činnosť medzinárodnej spolupráce.

Ako sme uviedli vyššie, prvé štatistiky sa týkajú rozmiestnenia M.O. v Taliansku.

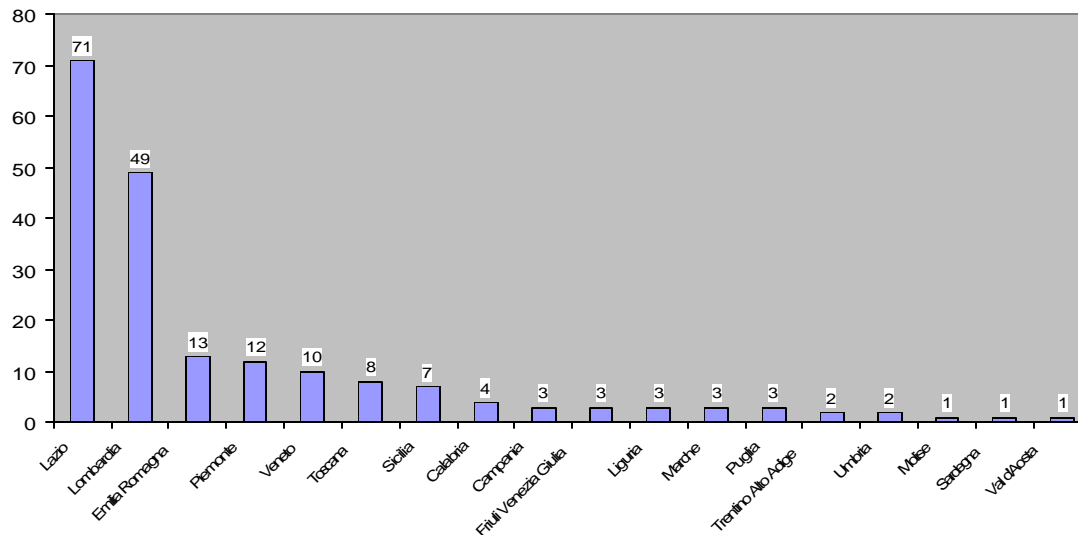
Tabulka c. 1 – M.O. v talianskych provinciách (právne sídlo)

Provincia	Frekvencia	Perc. podiel	Provincia	Frekvencia	Perc. podiel
Rím	70	35,71	Cosenza	1	0,51
Miláno	29	14,80	Crotone	1	0,51
Turín	10	5,10	Cuneo	1	0,51
Bergamo	6	3,06	Enna	1	0,51
Bologna	5	2,55	Ferrara	1	0,51
Brescia	5	2,55	Forlì	1	0,51
Padova	5	2,55	Gorizia	1	0,51
Como	3	1,53	Grosseto	1	0,51
Florenca	3	1,53	Livorno	1	0,51
Neapol	3	1,53	Macerata	1	0,51
Verona	3	1,53	Messina	1	0,51
Janov	2	1,02	Modena	1	0,51
Lecce	2	1,02	Oristano	1	0,51
Lecco	2	1,02	Parma	1	0,51
Palermo	2	1,02	Perugia	1	0,51
Pavia	2	1,02	Piacenza	1	0,51
Reggio Calabria	2	1,02	Pisa	1	0,51
Varese	2	1,02	Ravenna	1	0,51
Benátky	2	1,02	Reggio Emilia	1	0,51
Ancona	1	0,51	Rieti	1	0,51
Aosta	1	0,51	Rimini	1	0,51
Arezzo	1	0,51	Savona	1	0,51
Ascoli Piceno	1	0,51	Siena	1	0,51
Asti	1	0,51	Terni	1	0,51
Bari	1	0,51	Trapani	1	0,51
Bolzano	1	0,51	Trento	1	0,51
Caltanissetta	1	0,51	Trieste	1	0,51
Campobasso	1	0,51	Udine	1	0,51
Katánia	1	0,51	Totale	196	100,00

Zdroj: naše vypracovanie na základe údajov Ministerstva zahraničných vecí, 2005

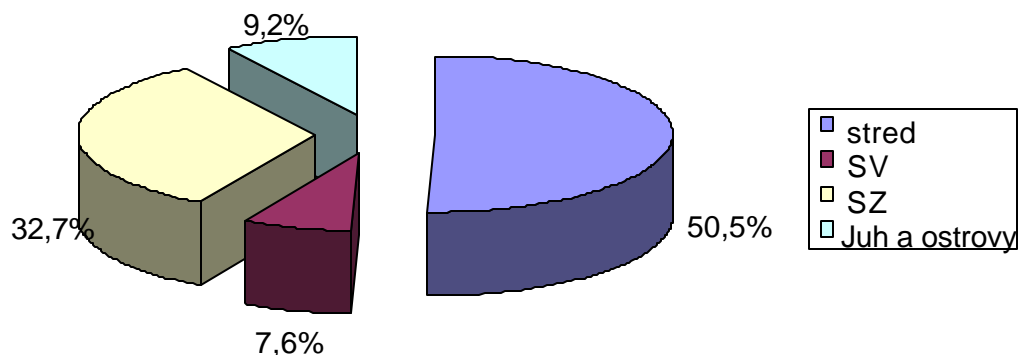
Právne sídla talianskych M.O. sa nachádzajú v 57 talianskych provinciách, hoci je evidentná silná koncentrácia v hlavnom meste a v dvoch provinciách s najsilnejším hospodárskym rozmachom. Medzi Rímom, Milánom a Turínom je sústredených viac ako 55% právnych sídel talianskych M.O., zatiaľ čo iné veľké provincie (Bologna, Neapol, Florenca, Janov, Palermo) nedosahujú 8% z celkového počtu. Prítomnosť v Ríme je silne viazaná na prítomnosť ústrednej vlády v hlavnom meste, ako aj prítomnosť iných národných a medzinárodných inštitúcií.

Obrázok c. 1 – Talianske M.O. v rôznych talianskych regiónoch (právne sídlo)

Zdroj: naše vypracovanie podľa údajov Ministerstva zahraničných vecí, 2005

Dalšou analýzou rozloženia talianskych M.O. na talianskom území si môžeme všimnúť, že Lazio je stále regiónom s najsilnejšou prítomnosťou právnych sídel M.O.; za týmto regiónom nasleduje Lombardsko. V oboch týchto regiónoch je viac ako 61% M.O.. Dalej nasleduje región Emilia Romagna, Piemont, Benátsko, Toskánsko. V regióne Abruzzo a Basilicata nie sú žiadne právne sídla M.O., zatiaľ čo v Molise, na Sardínii a vo Val d'Aosta je registrované len jedno právne sídlo pre každý región.

Obrázok c. 2 – Talianske M.O. podľa geografickej oblasti (právne sídlo)

Zdroj: Naše vypracovanie na základe údajov Ministerstva zahraničných vecí, 2005

K právnym sídlam M.O. by sme na záver chceli uviesť, že ich rozloženie v geografickom makropriestore ukazuje, že v centrálnej časti Talianska je skoncentrovaných viac ako 50% talianskych O.M. (so silnou prevahou v oblasti Ríma; sem je však zahrnutá Emilia Romagna a Toskánsko, ktoré prispievajú k dôležitosti tohto makropriestoru). Nasleduje Severozápad s približne jednou tretinou talianskych M.O.. Juh a ostrovy (ca. 9%) a Severovýchod (7,6%) sú z hľadiska rozloženia jednoznačne pozadu oproti zvyšku Talianska. Pokiaľ ide o rozloženie M.O., Benátsko a Sicília sú regiónmi v obidvoch makropriestoroch, ktoré si udržiavajú celné postavenie.

Tabuľka c. 2 – M.O. v talianskych provinciách (operatívne sídlo)

Provincia	Frekvencia	Perc.podiel	Provincia	Frekvencia	Perc.podiel
Rím	76	38,78	Caltanissetta	1	0,51
Miláno	26	13,33	Campobasso	1	0,51
Turíno	11	5,64	Katánia	1	0,51
Bologna	7	3,59	Cosenza	1	0,51
Brescia	5	2,56	Crotone	1	0,51
Padova	5	2,56	Cuneo	1	0,51
Bergamo	3	1,54	Enna	1	0,51
Como	3	1,54	Ferrara	1	0,51
Florenca	3	1,54	Gorizia	1	0,51
Neapol	3	1,54	Livorno	1	0,51
Verona	3	1,54	Macerata	1	0,51
Ancona	2	1,03	Messina	1	0,51
Ascoli Piceno	2	1,03	Modena	1	0,51
Janov	2	1,03	Oristano	1	0,51

Lecce	2	1,03		Parma	1	0,51
Lecco	2	1,03		Pavia	1	0,51
Palermo	2	1,03		Perugia	1	0,51
Ravenna	2	1,03		Piacenza	1	0,51
Reggio Calabria	2	1,03		Pisa	1	0,51
Trento	2	1,03		Reggio Emilia	1	0,51
Varese	2	1,03		Rimini	1	0,51
Benátky	2	1,03		Savona	1	0,51
Aosta	1	0,51		Siena	1	0,51
Asti	1	0,51		Terni	1	0,51
Bari	1	0,51		Udine	1	0,51
Bolzano	1	0,51		CELKOM	196	100,00

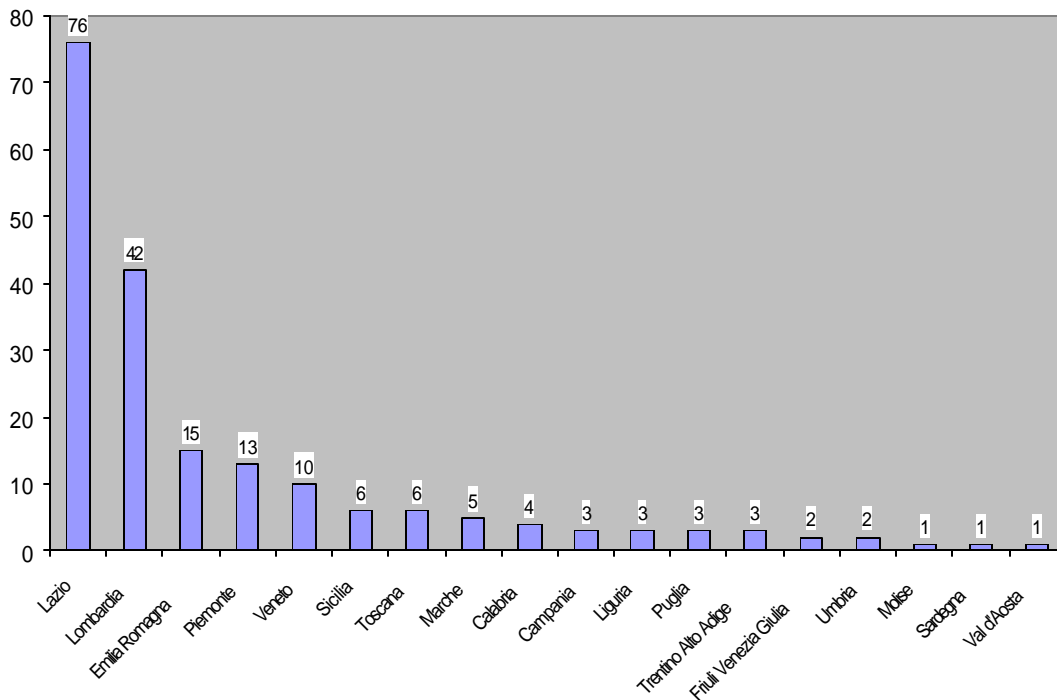
Zdroj: Naše vypracovanie na základe údajov Ministerstva zahraničných vecí, 2005

Údaje týkajúce sa operatívnych sídel (ktoré sa v mnohých prípadoch zhodujú súdajmi o právnych sídlach alebo pokiaľ ide o domocil ci operovanie v tej istej provincii, kde sa nachádza operatívne sídlo), pochádzajú od Ministerstva zahraničných vecí, hoci tu nie je zohľadnená prítomnosť ďalších detašovaných pracovísk alebo jednotiek prítomných v iných provinciách.

Tento fenomén sa týka hlavne veľkých M.O., ktoré majú často detašované pracoviská v rôznych provinciách a regiónoch Talianska. V tomto údaji je obsiahnuté rozloženie radiacich centier, resp. lokalít, kde je najčastejší výskyt primárnej cinnosti M.O..

K provinciám, kde je najviac rozšírená cinnosť, patrí Rím, Miláno a Turíno a v tomto prípade je tu aj operatívne sídlo talianskych M.O.. V Ríme je zaznamenávame aj ďalší nárast, ak porovnáme údaj týkajúci sa právnych sídel (v tomto prípade je to 70, zatiaľ čo počet operatívnych sídel registrovaných v Ríme je 76), čím je posilnená úloha a dôležitosť lokalizovania v hlavnom meste, pokiaľ ide o aktivity medzinárodnej spolupráce.

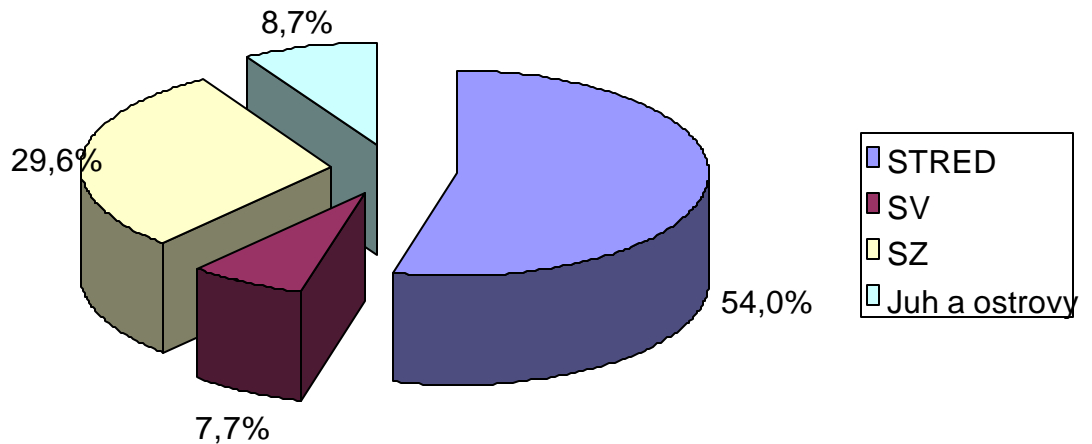
Obrázok c. 3– Talianske M.O. v rôznych talianskych regiónoch (operatívne sídlo)

Zdroj: Naše vypracovanie na základe údajov Ministerstva zahraničných vecí, 2005

Pokiaľ ide o rozloženie operatívnych sídiel M.O., tak ako v prípade právnych sídiel sú tieto zaregistrované v 18 z 20 talianskych regiónov, pričom najviac sú rozšírené v regióne Lazio, Lombardsko a nasleduje Emilia Romagna, Piemont a Benátsko. V tomto ideálnom odstupňovaní má Sicília pozíciu vedľa Toskánska a počet operatívnych sídiel v regióne Marche dosahuje 5. Koncentrácia v regiónoch Lazio a Lombardsko je stále extrémne zvýšená: v týchto dvoch regiónoch je 60% operatívnych (deklarovaných) sídiel talianskych M.O.

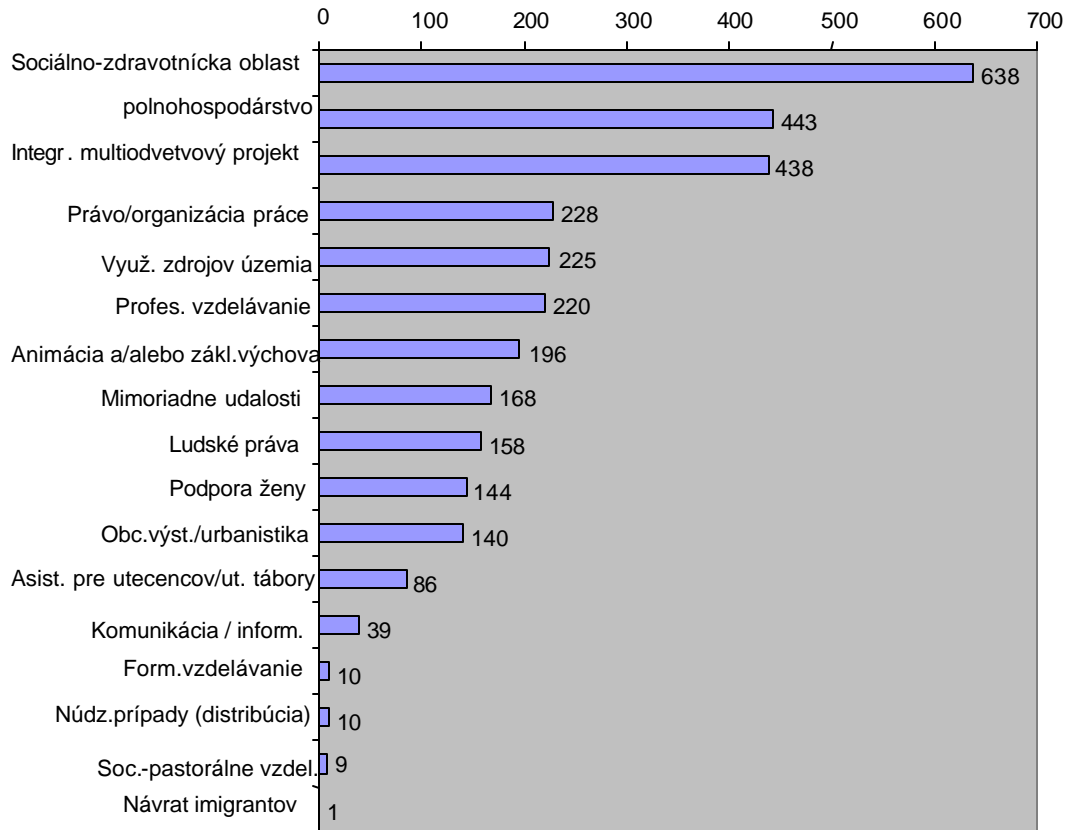
Obrázok c. 4 – Talianske M.O. podľa geografickej oblasti (operatívne sídlo)

Zdroj: Naše vypracovanie na základe údajov Ministerstva zahraničných vecí, 2005

Pokiaľ ide o rozloženie operatívnych sídel, v poslednom case narastá význam centrálnej časti Talianska (tu je skoncentrovaných približne 54% operatívnych sídel talianskych M.O.) a mierne klesá význam severozápadnej časti Talianska (o niečo menej ako 30%), ako aj juhu (oniečo menej ako 9%).

Zaujímavá je dynamika operácií podľa typológie a podľa lokalizácie.

Obrázok c. 5– Operácie talianskych M.O. podľa typológie

Zdroj: Naše vypracovanie z údajov „Prírucky k spolupráci a dobrovoľníctvu“ 2003, (“Guida alla cooperazione e volontariato” 2003, S.O.C.I. (Servizio Orientamento Cooperazione Internazionale / Servizio pre orientáciu v medzinárodnej spolupráci)

Z Prírucky k spolupráci a dobrovoľníctvu, ktorú vydal Servis pre orientáciu v medzinárodnej spolupráci S.O.C.I (2003), je možné dozvedieť sa o operáciách talianskych M.O., s rozdelením podľa typológie v dvojročnom období 2000-2001. Pod číslom operácie sa rozumie plán činnosti, na ktorý je viazaných viacero projektov.

V sociálno-zdravotníckej oblasti je to 638 operácií, čo zodpovedá objemu, ktorý mierne prevyšuje 20% celkového počtu operácií talianskych M.O.. Pomoc polnohospodárstvu, orientovaná na podporu vidieckeho rozvoja v zásahových zónach, sa týkala 14% operácií (443) a podobným percentuálnym podielom sa vyvíjali multidvetvové integrované projekty, ktoré nemali za cieľ len jednu špecifickú operáciu, ale obsahovali viacero prvkov

k tomu, aby umožnili beneficientskej krajine prijímanie pomoci vo viac integrovanom zornom uhle.

Cinnosti spojené s právami pracovníkov (núdzové podmienky, nepravidelnosti, využívanie) sa týkali 7% operácií a podobný percentuálny podiel bol aj v prípade optimalizácie využívania územných zdrojov v prospech miestneho obyvateľstva beneficientskych krajín.

Dôležité císlo boli zaregistrované aj v prípade operácií profesionálneho vzdelávania (ca.7%), animácie základného vzdelávania (6%), núdzových prípadov, ľudských práv a podpory ženy, občianskej výstavby a urbanistiky. Významný počet operácií sa týkal aj asistencie v utečeneckých táboroch.

Je zaujímavé sledovať, ktoré krajiny sú najčastejšie beneficientskymi projektov a operácií talianskych O.M.. Ideálny postup nastal v prípade Brazílie. Je to krajina, kam bola najčastejšie adresovaná cinnosť talianskych O.M. a ich medzinárodná spolupráca. Išlo o 242 operácií, ktoré v celkovom meradle zodpovedajú 7% zrealizovaných operácií. Približne 5% operácií bolo realizovaných v prospech bližšieho Albánska (až 175), zatiaľ čo približne po 3% sa týkali Nikaraguy, Peru. Mozambik, Angola a Etiópia patria medzi prvé tri africké krajiny rebríčka a do prvej desiatky patria aj Palestína a Bolívia.

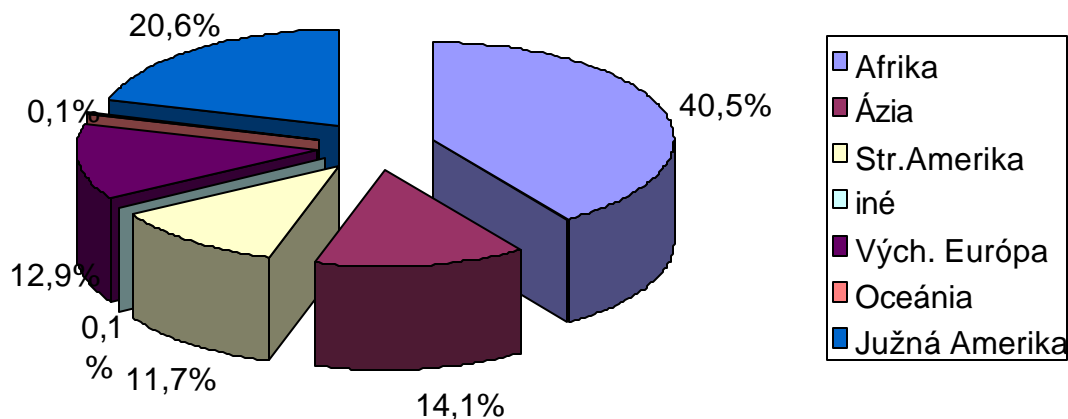
67 operácií bolo vykonaných v Somálsku (bývalá talianska kolónia) a ďalších 48 v Eritrey, 65 v Bosne - Hercegovine, dejisku etnických čistiek a devastácie v krajinách bývalej Juhoslávie (62 v Kosove, 42 v Srbsku), 44 v Libanone, 30 v Číne atď.

Tabulka c. 3 – Operácie talianskych M.O. s rozdelením podľa beneficientskych krajín

Krajina	Operácie	%	Krajina	Operácie	%	Krajina	Operácie	%
Brazília	242	6,7%	Tunisko	29	0,8%	Papua N. Guinea	5	0,1%
Albánsko	175	4,8%	Rumunsko	28	0,8%	Polsko	5	0,1%
Nikaragua	104	2,9%	Venezuela	28	0,8%	Botswana	4	0,1%
Peru	104	2,9%	Benin	26	0,7%	Cína (Tibet)	4	0,1%
Mozambik	100	2,8%	Domín. rep.	25	0,7%	Chorvátsko	4	0,1%
Bolívia	99	2,7%	Egypt	23	0,6%	Rovníková Guinea	4	0,1%
Angola	94	2,6%	Sudán	23	0,6%	Mauretánia	4	0,1%
Palestína	91	2,5%	Ceská republika	22	0,6%	Moldavsko	4	0,1%
Etiópia	80	2,2%	Uruguaj	22	0,6%	Východný Timur	4	0,1%
Tanzánia	77	2,1%	Malawi	21	0,6%	Stredná Amerika	3	0,1%
India	75	2,1%	Nepál	21	0,6%	Vých. Európa	3	0,1%
Uganda	74	2,0%	Kambodža	19	0,5%	Gambia	3	0,1%
Ekvádor	71	2,0%	Guinea-Bissau	19	0,5%	Kazachstan	3	0,1%
Guatemala	70	1,9%	Macedónsko	19	0,5%	Litva	3	0,1%
Somálsko	67	1,8%	Ghana	18	0,5%	Panama	3	0,1%
Bosna - Hercegovina	65	1,8%	Jordánsko	18	0,5%	Sýria	3	0,1%
Kongo	64	1,8%	Paraguaj	17	0,5%	Tadžikistan	3	0,1%
Kena	64	1,8%	Jemen	17	0,5%	Frankofónna Afrika	2	0,1%
Kuba	63	1,7%	Zimbabwe	17	0,5%	Lat. Amer., Karibik	2	0,1%
Argentína	62	1,7%	Alžírsko	16	0,4%	Bulharsko	2	0,1%
Kosovo	62	1,7%	Kapverdy	16	0,4%	Gabun	2	0,1%
Senegal	62	1,7%	Sierra Leone	15	0,4%	Džibuti	2	0,1%
Burkina Faso	55	1,5%	Južná Afrika	14	0,4%	Vých. Sahara	2	0,1%
Kolumbia	54	1,5%	Irak	13	0,4%	Slovinsko	2	0,1%
Honduras	51	1,4%	Gruzínsko	11	0,3%	Turecko	2	0,1%
Burundi	50	1,4%	Guinea	11	0,3%	Ukrajina	2	0,1%
Eritrea	48	1,3%	Namíbia	11	0,3%	Uzbekistan	2	0,1%
Cile	46	1,3%	Niger	11	0,3%	Afrika	1	0,0%
El Salvador	46	1,3%	Nigéria	11	0,3%	Južná Afrika	1	0,0%
Bangladéš	45	1,2%	Kostarika	9	0,2%	Západná Afrika	1	0,0%
Libanon	44	1,2%	Mongolsko	9	0,2%	Stredomorie	1	0,0%
Mali	43	1,2%	Srí Lanka	9	0,2%	Bielorusko	1	0,0%
Juhoslávia	42	1,2%	Afganistan	8	0,2%	Komory	1	0,0%
Kamerun	40	1,1%	Kongo Brazavile	8	0,2%	Fr. Territ. South	1	0,0%
Čad	40	1,1%	Rusko	8	0,2%	Franc. Guayana	1	0,0%
Madagaskar	39	1,1%	Haiti	8	0,2%	Guyana	1	0,0%
Maroko	39	1,1%	Pakistan	8	0,2%	Irán	1	0,0%
Mexiko	39	1,1%	Laos	7	0,2%	Lesotho	1	0,0%
Vietnam	37	1,0%	Stredná Afrika	6	0,2%	Myanmar	1	0,0%
Rwanda	35	1,0%	Severná Kórea	6	0,2%	Južná Amerika	1	0,0%
Pobr. Slonoviny	34	0,9%	Sao Tomé Prin.	6	0,2%	Swazijsko	1	0,0%
Filipíny	32	0,9%	Thajsko	6	0,2%	Madarsko	1	0,0%
Cína	30	0,8%	Togo	6	0,2%			
Zambia	30	0,8%	Indonézia	5	0,1%			
						Celkom	3.631	100%

Zdroj: Naše vypracovanie z údajov „Prírucký k spolupráci a dobrovoľníctvu“ 2003, (“Guida alla cooperazione e volontariato” 2003, S.O.C.I. (Servizio Orientamento Cooperazione Internazionale / Servizio pre orientáciu v medzinárodnej spolupráci)

Obrázok c. 7 – operácie talianskych M.O. podľa geografického makroregiónu

Zdroj: Naše vypracovanie z údajov „Prírucky k spolupráci a dobrovoľníctvu“ 2003, (“Guida alla cooperazione e volontariato” 2003, S.O.C.I. (Servizio Orientamento Cooperazione Internazionale / Servis pre orientáciu v medzinárodnej spolupráci)

Rozdelenie podľa geografických makroregiónov pomôže vo veľkej miere v pochopení rozdelenia operácií talianskych M.O. vo svete. Do 54 rôznych afrických krajín je umiestnených až 40,5% operácií. Táto pomoc je najviac prítomná v Mozambiku, Angole, Etiópii, Tanzánii, Ugande, Somálsku, Kongu, Keni, Senegale a Burkina Faso – toto je prvých desiat beneficentov, pokiaľ ide o počet operácií.

Nasleduje 20,6% operácií, ktoré sú alokované do Južnej Ameriky (len v Brazílii takmer tretina, nasleduje Peru, Bolívia, Argentína a Kolumbia). Celkove sa pomoc talianskych M.O. týka 12 krajín. V Ázii je 14% operácií talianskych M.O. v 25 krajinách (Palestína, India, Libanon, Bangladéš, Vietnam a Filipíny sú prvými šiestimi krajinami v rebrícku operácií). Ca. 12% operácií je alokovaných v Strednej Amerike (14 krajín, pričom najväčšia koncentrácia je v Nikarague, Guatemale, Kube, Hondurase, El Salvadore). Príspevok, ktorý bol určený Východnej Európe, nie je nepatrný. Smeroval do bývalej Juhoslávie, Albánska a do bloku, ktorý kedysi patril do „Varšavskej zmluvy“. V tejto oblasti sa pomoc týkala 23 krajín, s najväčšou koncentráciou v Albánsku, Bosne – Hercegovine, Kosove, Srbsku (Juhoslovanská federatívna republika) a Rumunsku.